

Editörden

Saygıdeğer Okuyucular,

Her sayısında sosyal bilimler alanına katkı sunmayı hedefleyen İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi yeni sayısıylayla karşınızda. 5. Yaşına giren dergimizin nice seneler yayın hayatına devam etmesi ve ilim deryasına doğru akan bir ırmak olması temennisiyle makale, çeviri, sadeleştirme ve kitap tanıtımlarıyla dergimize katkı sağlayan, bu çalışmalarını değerlendirme zahmetinde bulunan ülkemizin değerli bilim insanlarına şükranlarımızı sunuyoruz. Dergimiz yıl olarak 5. senesine ulaşmasının yanı sıra ele aldığı konular ve yazılarının içeriği ile her geçen gün bilimsel kalitesini artırma çabasında olmuştur. Bu sayının editörleri olarak biz de buna elimizden geldiğince dikkat etmeye çalıştık ve bu sayıda sizin karşınıza içeriği dolu birbirinden değerli çalışmalarla çıkmaya gayret ettik.

Kur'an'ın bilim ve ilme verdiği önem herkesçe bilinen bir gerçektir. Peygamberimize inen ilk ayet okumayı, dolayısıyla bilmeyi emretmektedir. «Rabbinin ismiyle oku» (el-Alâk, 1) Dikkat edilirse bu ayette okuma ve öğrenme emredilirken, neyin okunacağı, yani tümleci (mef'ûl) belirlenmemiştir. Bu her şeyin okuma, öğrenme ve bilimin konusu olduğunu göstermek içindir ki, böyle bir anlayış Kur'an'ın başka ayetlerinden de ortaya çıkmaktadır. Yine Peygamber Efendimiz'den rivayet edilen, "İlim Müslümanın yitik malıdır, nerede bulursa alsın." Mealindeki hadis-i şerifi her türden bilginin önemsendiğini ve bilginin evrenselliğini ifade etmektedir. İslam gerçek bir imanın taassuba dayalı, körce ve dogmatik bir biçimde değil, aksine akla, kanıta ve bilgiye dayalı olarak gerçekleşmesini talep etmektedir. Kur'an, akli kullanmaya o kadar önem vermektedir ki, imanın karşıtı olan küfrün/inkârın ve bunun sonucunda ortaya çıkan bir takım olumsuzlukların ancak akli kullanmamaktan kaynaklandığını sarahaten belirtir. (bk. Yûnus 10/100). Yine o, açık bir biçimde, öte dünya azabına maruz kalmayı da düşünmemeye bağlar. (bk. el-Mülk 67/10) İnancın temeline akletmeyi,

inançsızlığın temeline ise akletmemeyi yerleştirmesi bakımından Kur'an'ın Kutsal Kitaplar içerisinde hususi bir yere sahip olduğu görülmektedir.

İşte bu anlayıştan ilham alan Müslümanlar tarih boyunca büyük medeniyetler inşa etmeyi başarmışlardır. Fakat ne yazık ki İslam medeniyeti yaklaşık 150 yıl önce tarihin öznesi durumundan nesnesi durumuna geçti. O tarihten beri her yönden toparlanmaya çalışan bu medeniyet her ayağa kalkmaya çalıştığı anda bir darbe daha yedi. Fakat bu medeniyeti ayağa kaldıracak esas gücün bilgi olduğu genellikle görmezden gelindi. Sonuçta yenilmişliğe bahaneler arandı ve bunun sebebinin de çoğu zaman kendi dışındaki etkenler olduğu söylendi. Geline nokta artık özellikle 8 ile 13.yy arasında kurduğumuz büyük medeniyetin altında yatan temel motivasyonun ne olduğunu keşfetmek zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bu medeniyeti incelediğimizde onu besleyen ana damarın merak ve hakikatin peşinden koşma aşkı olduğunu görüyoruz. Yine o tarihlere gözümüzü çevirdiğimizde faydalı ilmin kimden geldiğine, hangi millete ait olduğuna aldırış etmeden, istisnaları olmakla birlikte, hakikatin peşinden koşan İslam filozoflarını, bilim adamlarını, âlimlerini görüyoruz. İlahiyat sahası ile ilgisi bakımından söylersek bu medeniyetin yetiştirdiği ilim adamlarının özellikle din bilimleri, teoloji ve felsefeyle ilgili ortaya koydukları eserler söylediklerimizin en büyük delilidir.

Bugüne dönersek elbette umutsuz değiliz. Ama önyargısızca, sadece hakikat aşkı ile daha çok çalışmak ve üretmek zorunda olduğumuz da aşikârdır. İlahiyat sahasında yapılan çalışmalarındaki niceliksel artış bizi mutlu ediyor. Dileğimiz bu artışın niteliksel olarak da aynı paralelde devam etmesidir.

Dergimizin bu aşamaya getirilmesinde özellikle hakemlerimize ve bu hale gelişine kadar olan her aşamasında emeği geçenlere teşekkür ediyoruz. Bir sonraki sayımızda buluşmak dileğiyle sözlerimizi Şeyh Sadî'nin aşağıdaki dizeleriyle bitirelim.

Azar azar çok olur,

Damla damla sel olur.

Yrd. Doç. Dr. İbrahim KAPLAN - Yrd. Doç. Dr. Tuncay AKGÜN